

● Seghers: „Ik heb aan iedere spreker heel sterke herinneringen, zoals aan die Twellose boer die het gedicht met accordeon zong.”

Foto: Guido van Dooremaalen

● De Hooglandse boer Gerbrand Ebbenhorst, herder Kelly en dichter René Seghers vóór de pijnlijke aanvaring met de stier. Foto: Koos Smid

Engel waakt duizenden kilometers over dichter

AMERSFOORT — Aan het einde van de rit, duizenden kilometers van huis, kruist dichter René Seghers het pad van zijn engel. Hij herkent haar in de ogen van de 17-jarige Yuka Minagawa. Volgens Seghers waakt zijn engel over hem, terwijl hij met een gedicht van Ierland — via Amersfoort — naar Japan reist.

Seghers is tijdelijk terug in eigen land. De gesubsidieerde dichter trekt langs 508 dorpen en steden om plaatselijke sprekers een gedicht in eigen dialect voor te laten dragen. Eemland maakt ook deel uit van de route. In het Chinese deel van Binnen-Mongolië ging het fout: een toevallig passerende politieman wilde niet

begrijpen waarom hij een declamerende, oude man in een modderige straat op de film vastlegde. Of hij de naam van China door het slijk wilde halen, bitste de diender.

De oude Chinees — buigzaam als riet in de wind — leverde de arrestant met zijn paard en wagen meteen maar af bij het politiebureau. Seghers werd zeven dagen gegijzeld, terwijl hem contact met zijn ambassade werd onthouden. Zijn beschermengel dook pas veel later weer op.

Yuka Minagawa, de belichaming ervan, hangt nu op A3-formaat kleurenkopie in zijn kleine Amsterdamse woning. Zij is de laatste van Seghers drie-eenheid, die bestaat uit Maria Callas, Brigitte Bardot en de Japanse. De bonte afbeeldingen beklemtonen het Hollandse landschap dat zich achter de ramen ontvouwt: een molen in za

velen van sneeuwvlokken, die smelten op de dode visselijken van de Dappermarkt.

René Seghers tapt nieuwe brandstof voor een volgende etappe in zijn dialectenproject. Baarn-Hoogland-Amersfoort-Hoevelaken-Barneveld: kinderspel bij de nukken van China, de chaos in Rusland, de angst voor roofovervallen in Siberië. Het zijn gigantische afstanden, waar niet de minste gevaren loeren, maar de sprekers vervolmaken het lint van 508 steden en dorpen die Seghers aandoeft met zijn gedicht. „Onbestemd luister ik naar zijn mooie woorden. Gedragen door de wind zeggen ze niets. Ze zijn onbestemd. Ze vullen de leegte,” declameerde de Hooglandse boer Gerbrand Ebbenhorst enkele maanden geleden alsof het dagelijkse kost was. Ebbenhorst betaalde een hard gelag voor zijn poëtisch gedrag. De

landbouwer poseerde voor een allerlaatste foto in de wei, toen een linke stier frontaal de aanval koos.

Ebbenhorst werd speelbal van de stier; geen enkele partij voor diens lijvige torso en horens. De boer had nog wel de tegenwoordigheid van geest zijn herder Kelly in te schakelen. Die draalde geen moment en stortte zich op het vlammende lijf boven hem. Hij redde daarmee het leven van de boer, die met zware kneuzingen in het ziekenhuis moest worden opgenomen. De stier verdween dezelfde week nog uit het boerenbedrijf.

Een drama van die omvang heeft zich op de tochten van Seghers niet meer voorgedaan. Of de oude Chinees in Binnen-Mongolië zwaar heeft moeten boeten voor zijn voordracht, is ongewis. Voor de dichter draaide die ontmoeting in elk geval op een on-

voorzien strop uit. „Ik had nog zeven dagen nodig om de laatste twintig plaatsen in Mongolië te bezoeken. Dan had ik het zwaarste traject met de grootste afstanden en het moeilijkste transport achter de rug. De rest van China zou zo gepiept zijn. Het liep gesmeerd, bijna nog beter dan in Nederland. Er bestaat geen Chinees die nee zegt tegen een opname voor de film. Het liefst sturen ze nog een boodschap mee: 'Wij houden van vrede en van buitenlanders',” zegt René Seghers.

Zijn gedwongen vertrek kostte hem — ondanks de formele toestemming die hij had om Mongolië te verkennen — zesduizend gulden. Kosten die het project mogelijk in gevaar brengen. „Als ik Moskou had gehaald met de Trans-Siberië-expres, dan waren de kostbaarste etappes afgerond,” zegt Seghers. De poëet heeft nu geldzorgen: hij heeft een

veelvoud nodig van de duizend gulden die Amersfoort hem schonk. Seghers verwacht in het voorjaar terug te keren in China en van daaruit alsnog naar het land van bloed en tranen af te reizen. Zijn beschermengel zal hem wederom behoeden. Seghers: „Mijn engel straalt niet als een ster aan de hemel. Zij heeft haar hemelse geluk voor mij opgeofferd. Zij waakt over mij en af en toe kijkt ze mij door de ogen van een vrouw aan.”

De dichter voelt zich dan, zoals bij Yuka Minagawa, aan allerlei krachten blootgesteld. „Ik kwam haar in de metro tegen. Zij moest wel mijn beschermengel zijn. We zijn elkaar tot drie keer tegen het lijf gelopen in een stad van miljoenen inwoners. Dat wordt beschikt. Ze aarzelde me haar adres te geven. Ik dacht: dat kan ook niet anders. Engelen hebben helaas geen adres.”